

вчилися планувати експерименти та обробляти одержані результати. Робота за програмою при вищому навчальному закладі відіграла важливу роль для професійної орієнтації. Двоє з трьох випускників 1995 року стали студентами вузу.

Ми рекомендуємо розповсюджувати даний підхід для широкого впровадження у вузах України. Школярам, які добре проявили себе у час роботи за програмою “Global Laboratory” або іншими міжнародними програмами, рекомендуємо надавати пільги для вступу у вищі навчальні заклади.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРИЙОМУ НА ЮРИДИЧНІ ФАКУЛЬТЕТИ В США

І. Дахно

*Київ, Національний університет
“Киево-Могилянська Академія”*

Юридичну освіту у США здобувають у “правничих школах”. Поняття “правнича школа”, як правило, означає юридичний факультет університету, оскільки такі школи рідко функціонують автономно. Понад 180 правничих шкіл визнані Американською асоціацією правників (АВА), і саме вони є основною “кузнею” правничих кадрів.

Для вступу до правничої школи необхідно закінчити коледж. Навчальні програми всіх коледжів США, на думку американських фахівців, не можуть вважатися ідеальними як базова підготовка до наступного опанування правничою освітою. Рекомендується у коледжах вибирати дисципліни, що загострюють аналітичне мислення та письмову майстерність.

Американські правничі школи дещо скептично ставляться до викладання у коледжах, кажучи нашою мовою, “Основи права”. Ці школи вважають за краще, щоб майбутні вступники залишали здобування правничої освіти саме на правничі школи, а в коледжах вивчали широкі, різноманітні і важкі дисципліни.

Всі правничі школи, визнані АВА, а також багато шкіл, які не визнані АВА, передбачають проходження абітурієнтами вступного тесту, який є загальний для всієї країни. Образно кажучи, на

всій території США на однаковій висоті встановлюється планка, яку мають подолати вступники всіх юридичних шкіл країни. Цей досвід не завадило б запозичити й Україні. У такому випадку для вступу на правничий факультет Києво-Могилянської академії необхідно було б скласти лише додатковий тест з англійської мови.

Вступний тест у США складається з п'яти секцій, кожна тривалістю 35 хвилин. Тести охоплюють різноманітні запитання за трьома різними типами. Шостим розділом тесту є 30-хвилинна письмова вправа. Чотири з перших п'яти тестів є заліковими. П'ятий розділ є експериментальним для розробки майбутніх тестів. За нього бали не зараховуються.

Вступний тест складають не безпосередньо перед вступом до того чи іншого закладу. Це відбувається дещо заздалегідь. У США існує "Служба збору даних для правничих шкіл". Майже всі юридичні навчальні заклади вимагають, щоб вступники були абонентами цієї служби. Служба накопичує дані про бали з вступного тесту та всю іншу інформацію, необхідну для вступу до ВНЗ.

У більшості правничих шкіл існує конкурс. Процедура вступу відбувається так.

Вступники подають заяви до певного закладу. Конкретній школі необхідні дані про вступників надсилає згадана служба. Правнича школа спочатку розглядає заяви. Заяви діляться на три групи:

- ті, які задовольняються негайно;
- ті, яким відмовляють;
- ті, які потребують додаткового вивчення.

Остання група - найчисленіша. Їх розглядає приймальна комісія у повному складі. Приймається одне з таких рішень: задовольнити, відхилити чи внести в чергу.

Як свідчить статистика, у середньому заявник подає вступні заяви приблизно до п'яти шкіл. Це збільшує шанси на вступ.

Приймальні комісії насамперед звертають увагу на бали. Потім - на результати освіти в коледжі. Враховується характер коледжу, його навчальна програма, розподіл оцінок за предметами і динаміка оцінок з конкретного предмета, етнічне походження, особливості характеру особи тощо. Неправомірною поведінкою кандидата під час вступу (підробка документів, виконання тесту іншою особою) вважається серйозним порушенням, яке викликає серйозні наслідки, навіть після закінчення навчання.

Хоча АВА осуджує рейтингування в правничих школах, у реальній практиці таке рейтингування продовжує існувати. Загальновідомо, що є престижні правничі школи.

Основними формами навчання на юридичних факультетах американських університетів є стаціонарна (з відривом від виробництва) і вечірня. Близько 40% правничих шкіл мають вечірню форму навчання. Заочна форма навчання у США є також, але її масштаби дуже незначні. АВА рішуче виступає проти такої форми навчання правників. Відповідний досвід не завадило б запозичити й Україні. Більшість правничих шкіл має уніфікований підхід до навчання, а різниця між ними полягає у відмінності в методах навчання та у виборі навчальних дисциплін.

КОНТРОЛЬ І ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ ЗА МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОЮ СИСТЕМОЮ

Л. Ромашина

Тернопіль, Педагогічний інститут

Перебудова вищої школи диктує необхідність переходу до випуску спеціалістів, які володіли б фундаментальними знаннями спеціальних предметів, вміли орієнтуватись в різних ситуаціях і використовувати свої знання на практиці. Традиційна система навчання і контролю знань не забезпечує подібного рівня підготовки. Введення модульної системи навчання визначає нові види контролю. При цій системі контроль виконує всі свої функції, що сприяє підвищенню якості знань студентів. Найкращі наслідки спостерігаються при застосуванні рейтингової оцінки знань.

Система "Рейтинг", що застосовується у вузах України, включає декілька видів контролю: вхідний, поточний, атестаційний, тематичний, модульний, підсумковий, тренувальний, експериментальний і відстрочений. Така класифікація використовується в Тернопільському педінституті і відповідає меті контролю. Вхідний контроль у цьому вузі з органічної хімії проводиться за матеріалом шкільного підручника шляхом тестування і оцінюється в 50 балів. Аналогічно цей вид контролю проводиться в Ужгородсько-